

Why Don't People Ever Seem to Change

(And How We Could)

Rabbi Shai Held - held@hadar.org

Pardes - September 6, 2017

I "That's Just Who I am"

Rambam, Hilkhot De'ot (Laws of Character Development), 1:1-2

רמב"ם הלכות דעות פרק א

הלכה א

דעות הרבה יש לכל אחד ואחד מבני אדם וזו משונה מזו ורחוקה ממנו ביותר, יש אדם שהוא בעל חמה כועס תמיד, ויש אדם שדעתו מיושבת עליו ואינו כועס כלל ואם יכעס יכעס כעס מעט בכמה שנים, ויש אדם שהוא גבה לב ביותר, ויש שהוא שפל רוח ביותר, ויש שהוא בעל תאוה לא תשבע נפשו מהלוך בתאוה, ויש שהוא בעל לב טהור מאד ולא יתאוה אפילו לדברים מעטים שהגוף צריך להן, ויש בעל נפש רחבה שלא תשבע נפשו מכל ממון העולם, כענין שנאמר אוהב כסף לא ישבע כסף, ויש מקצר נפשו שדיו אפילו דבר מעט שלא יספיק לו ולא ירדוף להשיג כל צרכו, ויש שהוא מסגף עצמו ברעב וקובץ על ידו ואינו אוכל פרוטה משלו אלא בצער גדול, ויש שהוא מאבד כל ממונו בידו לדעתו, ועל דרכים אלו שאר כל הדעות כגון מהולל ואונן וכילי ושוע ואכזרי ורחמן ורך לבב ואמיץ לב וכיוצא בהן.

Rambam, Hilkhot De'ot 1:1

Each and every person possesses many character traits. Each trait is very different and distant from the others. One type of person is wrathful; he is constantly angry. [In contrast,] there is the calm individual who is never moved to anger, or, if at all, he will be slightly angry, [perhaps once] during a period of several years. There is the prideful person and the one who is exceptionally humble. There is the person ruled by his appetites - he will never be satisfied from pursuing his desires, and [conversely,] the very pure of heart, who does not desire even the little that the body needs. There is the greedy person, who cannot be satisfied with all the money in the world, as [Ecclesiastes 5:9] states: "A lover of money never has his fill of money." [In contrast,] there is the person who puts a check on himself; he is satisfied with

even a little, which is not enough for his needs, and he does not bother to pursue and attain what he lacks. There is [the miser,] who torments himself with hunger, gathering [his possessions] close to himself. Whenever he spends a penny of his own, he does so with great pain. [Conversely,] there is [the spendthrift,] who consciously wastes his entire fortune. All other traits follow the same pattern [of contrast]. For example: the overly elated and the depressed; the stingy and the freehanded; the cruel and the softhearted; the coward and the rash, and the like.

הלכה ב

ויש בין כל דעה ודעה הרחוקה ממנה בקצה האחר דעות בינוניות זו רחוקה מזו, וכל הדעות יש מהן דעות שהן לאדם מתחלת ברייתו לפי טבע גופו, ויש מהן דעות שטבעו של אדם זה מכונן ועתיד לקבל אותם במהרה יותר משאר הדעות. ויש מהן שאינן לאדם מתחלת ברייתו אלא למד אותם מאחרים או שנפנה להן מעצמו לפי מחשבה שעלתה בלבו, או ששמע שזו הדעה טובה לו ובה ראוי לילך והנהיג עצמו בה עד שנקבעה בלבו.

Rambam, Hilkhot De'ot 1:2

Between each trait and the [contrasting] trait at the other extreme, there are intermediate points, each distant from the other. With regard to all the traits: a person has some from the beginning of his conception, in accordance with his bodily nature. Some are appropriate to a person's nature and will [therefore] be acquired more easily than other traits. Some traits he does not have from birth. He may have learned them from others, or turned to them on his own. This may have come as a result of his own thoughts, or because he heard that this was a proper trait for him, which he ought to attain. [Therefore,] he accustomed himself to it until it became a part of himself.

II The Fixed, Immutable “T”

Deuteronomy 5:5

אָנֹכִי עֲמִיד בֵּין-ה' וּבֵינֵיכֶם, בְּעֵת הַהוּא, לְהַגִּיד לָכֶם, אֶת-דְּבַר ה': כִּי יִרְאֶתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ, וְלֹא-עָלִיתֶם בְּהָר לְאֹמֶר.

I stood between the Lord and you at that time to convey the Lord's words to you, for you were afraid of the fire and did not go up the mountain.

III Freedom is a Project

Rabbi Joseph Soloveitchik, *On Repentance*, pp. 142-144

The assumption that man is free, that he has been endowed with the spiritual courage to make choices and with the power to determine the fate of his religious and moral life—this assumption cannot rely on the idea of belief by itself; it also depends on *knowledge*, on a feeling of being wholly charged by the tension present in this God-given factor of free choice. Free will should implant in man a sense of responsibility... That is the meaning of Maimonides' "to know": a continuous awareness of maximal responsibility by man without even a moment's inattentiveness!... It is a positive commandment to be conscious of the existence of free choice which makes man responsible for his actions... One is forbidden to take one's mind off the principle of free choice, for it was not given to man only from without or by tradition; it is also something in the nature of self-discovery and must always remain part of the self—the knowledge that man can create worlds and destroy them.

Rabbi Shlomo Wolbe, *Alei Shur*, vol. 1, pp. 155-156

נתבוננה-נא בעצמנו, כלומר באדם המבוגר: האם אנחנו מרבים להשתמש בכח הבחירה? טבעים, חינוך, הרגל ונגיעות שולטים בנו כמעט שלטון מוחלט מנוער עד שיבה. יתכן, שאדם יוציא את שנותיו מבלי להזדקק לכח הבחירה!... כשנתבונן בעצמנו ניווכח, כי פעמים נדירות מאד אנו משתמשים בכח הבחירה. "הרשות נתונה" – אך במעשה שולטים בנו הטבעים, החינוך, ההרגל והנגיעות, הן בהכרעות הגורליות בחיים והן בהכרעות הקטנות היום-יומיות, ואיה הבחירה?... מבואר בזה, כי הבחירה איננה כלל וכלל לחם יומו הרוחני של האדם. היא מהמעלות העליונות אשר האדם צריך לעמול כדי להשיגה, ולא נופלת היא מהאהבה והיראה והדבקות אשר פשוט וברור הוא כי קנייתן עולה לאדם בטורח רב. אנו יכולים לזכות לבחירה, ולכן אנו חייבים לקנותה.

Let us examine ourselves. How often do we make use of our freedom ("power of choice")? Personal disposition, education, habit, and interests maintain almost absolute rule over us from childhood to old age. It is even possible for a person to go through her entire life without ever making use of her freedom!

If we really examine ourselves, we'll see that we use our freedom only on rare occasions. "Freedom is given"—and yet in practice, personal disposition, education, habit, and interests carry the day, whether in large, fateful decisions or in small, day-to-day ones. And where is freedom?...

It is clear from this that freedom is not at all part of humanity's daily spiritual bread. It is, rather, one of the noble virtues which one must labor to attain. It is not lesser than love, and fear, and cleaving to God, acquiring which clearly demands great effort. We *can* acquire freedom, and therefore we *must* acquire it.

IV Going in Deep

R. Shalom Noach Berzovsky, *Netivot Shalom*, Teshuvah, #9

אכן, הגישה בזה צריכה להיות ברורה, כי תפקיד האדם הוא על דרך משל לבונה בית מפואר על מקום אשפה שאם אינו רוצה להשקיע כספים ויגיעה לחפור יסודות עמוקים ומוצקים, אין לבנין הזה תשתית חזקה ולכן תמיד מתהווים סדקים בקירות הבית, ובכל פעם יש להשקיע מחדש הרבה הוצאות לחיזוק הבנין. ואף על פי כן אין לזה תועלת ממשית כי שוב יתגלו בקיעים נוספים, והבית תמיד בסכנת התמוטטות.

ורק דרך אחת לפניו, שיהיה לו אומץ לב להרוס את כל מבנה הבית ולחפור יסודות עמוקים וחזקים, ועליו יבנה ויכונן בנין חזק.

כמו כן היא מסכת התשובה. אם כי האדם מכניס בכל שנה תיקונים ושיפורים במבנה ביתו הרוחני, אך כאשר אין זה בנוי על יסודות חזקים, הרי בכל שנה נבקעים בקיעים וסדקים, וביתו הרוחני עומד בפני התמוטטות. רק כאשר יגיע למצב שיהיה לו אומץ ויבין כי כל אלו התיקונים לא יפתרו את בעיית חיינו, עדי יחפור יסודות עמוקים, ויעקור ראשית את השורש פורה ראש ולענה, אז יהיה בנין עדי עד.

בהילוך מחשבה זה צריך יהודי לגשת לתשובה, עד שיעיד עליו יודע תעלומות כי השנה רוצה באמת לחפור יסודות חזקים לביתו הרוחני, שיעמדו בפני כל נסיונות החיים, ולא יתרועע היסוד ולא יפול הבנין.

The task of a person, to suggest a parable, is like that of a person who is building an elaborate house on a foundation of rubble. If he doesn't want to invest money and effort to dig deep and solid

foundations, the building will not have a strong base and therefore cracks will keep appearing in the walls. Each time the person will have to spend a lot of money all over again in order to strengthen the building, and yet nevertheless this will have no real utility, because more fissures will appear, and the house will always be in danger of collapse.

There is only one path before him, and that is to have the courage to destroy the whole structure of the house and to dig deep and strong foundations. On top of those foundations, he can build and establish a strong building.

The same applies is the realm of *teshuvah*. Each year a person introduces repairs and improvements in his spiritual home, but nevertheless since the whole thing isn't built on strong foundations, new cracks and fissures appear year after year, and his spiritual structure always threatens to collapse. Only when he arrives at a state in which he has courage and understands that all of these minor repairs will not solve the problem of his life until he digs deep foundations and first roots out the root that yields gall and wormwood [meaning: the root of all evil]—then he can build a structure that endures forever.

This is the thought process with which a Jew must approach *teshuvah*, to the point that the One who knows all secrets can testify on his behalf that this year he really wants to dig strong foundations for his spiritual home, foundations able to withstand life's trials—and the foundation will not be rickety, and the building will not collapse.